

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om undersökning kring de händelser i Jokela skolcenter som ledde till dödsfall

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att det ska stiftas en lag om undersökning kring de händelser i Jokela skolcenter som ledde till dödsfall. Lagen ska i fråga om sitt tillämpningsområde vara avgränsad så att den gäller endast undersökning av det blodsdåd som den 7 november 2007 inträffade i skolcentret i Jokela.

Händelsen ska undersökas av en undersökningskommission. Syftet med undersökningen är att reda ut hur man ska kunna förebygga likartade händelser och avvärja skador som de medför. Kommissionen ska för det första reda ut händelseförloppet och myndigheternas och andra aktörers åtgärder samt följderna av händelserna. Kommissionen ska dessutom granska elevvårdens samt social- och hälso tjänsternas och skolväsendets verksamhet i deras förebyggande arbete samt social- och hälsovårdens, polisens, räddnings-

väsendets och skolväsendets beredskap för exceptionella händelser vid läroinrättningarna. Man ska som särskilda frågor också granska förfarandet då vapenlicenser beviljas och massmediernas verksamhet i samband med händelserna.

Vid undersökningen ska man också reda ut psykosociala faktorer som har samband med händelserna och som kommit fram i motsvarande fall samt vilken inverkan massmedier, internet och dataspel eventuellt haft på det skedda.

I lagen ska ingå bestämmelser om tillsättande av en undersökningskommission, om utförande av undersökningen och om den undersökningsrapport som kommissionen ska lämna.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 Nuläge och de föreslagna ändringarna	3
2 Propositionens konsekvenser	3
3 Beredningen av propositionen	3
DETALJMOTIVERING	4
1 Lagförslaget	4
2 Ikraftträdande	6
3 Förhållandet till grundlagen och lagstiftningsordning	6
LAGFÖRSLAG	9
Lag om undersökning kring de händelser i Jokela skolcenter som ledde till dödsfall	9

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge och de föreslagna ändringarna

I Jokela i Tusby inträffade den 7 november 2007 ett skottintermezzo där en gymnasist i skolcentret dödade åtta personer och sig själv. Händelserna i Jokela har upplevts ha bred samhällselig betydelse. Det anses därför viktigt att bedöma hur man framöver ska kunna minska sannolikheten för händelser av motsvarande slag eller hur man åtminstone ska kunna reducera skadorna av dem.

Polisen har utfört en förundersökning med anledning av händelserna i Jokela. Polisens undersökning var avgränsad till en brottsutredning och avsåg också att reda ut skuldfrågorna. Statsrådets kansli och vissa andra ministerier har också inlett utredningar angående händelsen. Dessutom införs det vid Tammerfors universitet en undersökning om massmediernas verksamhet i samband med skolskjutningshändelsen. För att få en helhetsbild och för att kunna förebygga händelser av motsvarande slag anses det nödvändigt att heltäckande undersöka händelserna på samma sätt som storolyckor och vissa andra olyckor undersöks.

Undersökning av olyckor regleras av lagen om undersökning av olyckor (373/1985) och förordningen om undersökning av olyckor (79/1996). Enligt lagen undersöks storolyckor och vissa andra olyckor för att öka den allmänna säkerheten och förebygga olyckor. Eftersom det i Jokelifallet inte är fråga om en olycka utan om en brottslig gärning, är det inte möjligt att tillsätta en undersökningskommission för att undersöka det skedda enligt lagen om undersökning av olyckor.

I propositionen föreslås det att det stiftas en lag om undersökning kring de händelser i Jokela skolcenter som ledde till dödsfall. Den föreslagna lagen ska tillämpas endast på undersökningen av händelserna i Jokela. Orsaken till att stifta en lag om en enskild händelse är dels behovet av befogenheter i undersökningen, dels att det brådskar med att utföra undersökningen. Syftet med undersökningen är att genom en granskning av fallet finna medel för att förebygga händelser av motsvarande slag.

För att reda ut omständigheterna kring händelsen i syfte att öka säkerheten förutsätts det en undersökning av samma slag som i samband med storolyckor och att undersökningsinstanserna ges samma slags befogenheter som en olycksundersökningskommission.

I det nationella programmet för minskning av våldet (Justitieministeriet, publikation 2005:2) har det bland annat föreslagits att systemet för utredning av dödsorsak ska utvecklas att tjäna planeringen av förebyggande åtgärder vid våldsrelaterade dödsfall. Tanken ingår också i statsrådets principbeslut (14.12.2006) som bygger på programmet. I framtiden ska det övervägas om det finns ett behov av att allmänt förskriva om undersökningar av våldsrelaterade dödsfall.

2 Propositionens konsekvenser

Vid undersökningen ska det redas ut hur händelser av motsvarande slag kan förebyggas. Dessutom är avsikten att reda ut hur de skador som de föranleder kan avväjas. Genom undersökningen eftersträvar man alltså en ökad trygghet.

Att tillsätta en undersökningskommission enligt lagförslaget medför kostnader av engångskaraktär. För undersökningskommissionens arbete har reserverat ett anslag på 200 000 euro.

3 Beredningen av propositionen

Justitieministeriet tillsatte den 27 november 2007 en arbetsgrupp för att bereda tillsättande av en kommission med uppgift att undersöka blodsdådet i Jokela. Arbetsgruppen har bestått av representanter för justitieministeriet, inrikesministeriet, undervisningsministeriet, kommunikationsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och centralen för undersökning av olyckor. Arbetsgruppen har bl.a. haft i uppdrag att definiera de frågor som ska undersökas och att bedöma vilka befogenheter undersökningskommissionen behöver t.ex. i fråga om att få uppgifter. Lagförslaget har beretts som en del av arbetsgruppens arbete.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslaget

1 §. Tillämpningsområde. I paragrafen föreskrivs om tillämpningsområdet. Avsikten är att lagen ska tillämpas endast på undersökningen av de händelser som den 7 november 2007 inträffade i skolcentret i Jokela.

2 §. Undersökningens syfte. I paragrafen beskrivs i huvuddrag vad man syftar till med undersökningen och vilket som ska vara undersökningens innehåll.

Undersökningens syfte är att reda ut möjligheterna att förebygga likartade händelser och avvärja skador som föranleds av dem.

Vid undersökning ska det redas ut händelseförloppet och myndigheternas och andra aktörers åtgärder med anledning av händelsen. Man ska då fästa uppmärksamhet vid t.ex. larmet om händelsen och den verksamhet som inleddes på grund av larmet, polisens verksamhet och den medicinska räddningsverksamheten samt vid samarbetet mellan myndigheterna. Vid undersökningen ska också myndigheternas information till allmänheten granskas. Med andra aktörer avses t.ex. den frivilliga räddningstjänsten.

Vid undersökningen ska också granskas elevvårdens samt social-, hälso- och sjukvårdstjänsternas och likaså skolväsendets verksamhet i deras förebyggande arbete samt social- och hälsovårdens, polisens, räddningsväsendets och skolväsendets beredskap för exceptionella situationer i läroinrättningarna. Man ska också fästa uppmärksamhet vid förfarandet då vapenlicenser beviljas.

Skottintermezzot i Jokela fick en bred spridning i massmedia. Massmediernas verksamhet i samband med händelsen har också kritiserats, och till statsrådet har det överlämnats en adress som samlats in på Jokelalagstiftningens initiativ och som gäller massmediernas verksamhet. Opinionsnämnden för massmedier, som tolkar god journalistisk

sed, har i mars 2008 gett två avgöranden som gäller händelserna i Jokela. I vardera fallet var det fråga om skyddet för privatlivet. En undersökning av massmediernas verksamhet i anslutning till händelserna anses nödvändig för helhetsbilden.

En undersökning av följderna av händelserna avser t.ex. en utredning av eftervården och en kartläggning av de hot som riktats mot skolor på andra håll i Finland.

Vid undersökningen ska det också redas ut psykosociala faktorer som har samband med händelserna och som kommit fram i anslutning till motsvarande händelser samt vilken inverkan massmedier, internet och dataspel eventuellt haft på gärningen. Fastän undersökningen i första hand ska avse ett enskilt fall, ska man i den kunna behandla sådana omständigheter som man kunnat få fram vid tidigare händelser av motsvarande slag, t.ex. sådana som har inträffat utomlands. Dessutom är avsikten att resultaten av undersökningen ska vara till allmän nytta när det gäller att förebygga händelser av motsvarande slag. Det anses ändamålsenligt att i lagen ta in en bestämmelse om att omständigheter som har samband med gärningsmannen reds ut endast i den grad som det är nödvändigt för att inhämta uppgifter i syfte att förebygga våldsdåd av motsvarande slag.

3 §. Tillsättande av en undersökningskommission. Statsrådet ska kunna tillsätta en kommission för undersökning av händelserna. Också undersökningskommissioner för undersökning av storolyckor tillsätts av statsrådet. Kommissionen fullgör sitt arbete självständigt och oberoende.

4 §. Undersökningskommissionens sammansättning. I paragrafen föreslås det bestämmelser om undersökningskommissionens sammansättning och den sakkunskap som förutsätts av dess medlemmar. Dessutom föreskrivs det om möjligheten att kalla sakkunniga att biträda vid undersökningen.

5 §. Tjänsteansvar. I paragrafen ska för tydlighetens skull föreskrivas om tjänsteansvar för kommissionens ordförande, medlemmar och sekreterare samt sakkunniga. Regleringen täcker såväl straff- som civilrättsligt ansvar.

6 §. Utförande av undersökningen. I paragrafen föreskrivs om de sätt på vilka undersökningskommissionen kan skaffa utredning. Kommissionen kan för att utföra undersökningen bekanta sig med platsen för händelsen, föremål och dokument. Angående kommissionens rätt att få uppgifter föreskrivs särskilt i 7 §. Kommissionen kan vid undersökningen dessutom höra sakkunniga och involverade samt låta utföra utredningar som har samband med dess uppdrag. Bestämmelsen är informativ och den skapar t.ex. inte en behörighet för kommissionen att förrätta förhör.

7 §. Rätt att få uppgifter. För att undersökningens syfte ska uppnås anses det nödvändigt att undersökningskommissionen ska kunna få också sekretessbelagda uppgifter. Vid undersökningen ska man delvis utnyttja sådan information som redan insamlats av övriga myndigheter.

Enligt den föreslagna bestämmelsen gäller rätten att få uppgifter för det första förundersökningsmaterialet och utredningen av dödsorsak. Rätten att få uppgifter ska gälla också innehållet i sådana förtroliga meddelanden som undersökts vid förundersökningen. För det andra har kommissionen enligt bestämmelsen rätt att få uppgifter om polisens, hälsovårdsmyndigheternas, nödcentralens, räddningsväsendets och övriga myndigheters verksamhet i samband med händelserna. Sekretessbelagda uppgifter som hör till denna grupp kan vara t.ex. nödcentralsupptagningar. För det tredje gäller rätten att få uppgifter information om räddningsväsendets, polisens, social- och hälsovårdsmyndigheternas samt skolväsendets beredskap för exceptionella situationer vid läroinrättningarna.

För att utreda de psykosociala faktorerna bör kommissionen ha möjlighet att få sekretessbelagda uppgifter om gärningsmannen. Dessa uppgifter gäller för det första gärningsmannens hälsotillstånd och de hälso- och mentalvårdstjänster han eventuellt fått samt för det andra gärningsmannens person-

liga förhållanden. Med personliga förhållanden avses t.ex. skolframgång. Rätten att få uppgifter begränsas i 2 mom. av nödvändighetskriteriet.

8 §. Handräckning. I paragrafen föreskrivs om skyldigheten för myndigheter och statens inrättningar att ge kommissionen handräckning. Regleringen motsvarar i sak 13 § i lagen om undersökning av olyckor.

9 §. Undersökningsrapport. Över utredningen av händelserna utarbetas en undersökningsrapport på samma sätt som vid utredning av olyckor.

Undersökningsrapporten ska bestå av ett avsnitt som gäller utredning av händelserna samt av de rekommendationer som undersökningskommissionen lägger fram. Enligt 2 mom. i paragrafen ska det i rapporten tas in rekommendationer till sådana åtgärder som kommissionen anser vara nödvändiga för att förebygga händelser av motsvarande slag och för att avvärja skador. Dessutom föreslås i 2 mom. en bestämmelse om avvikande åsikter i undersökningsrapporten. En motsvarande bestämmelse ingår i förordningen om undersökning av olyckor (25 § 2 mom.).

Undersökningskommissionen ska vara en sådan myndighet som avses i 4 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan offentlighetslagen. Detta innebär att offentlighetslagens reglering om sekretess ska tillämpas på kommissionens verksamhet. Med hänsyn till undersökningens syfte kan det dock vara nödvändigt att i undersökningsrapporten ta in sådana uppgifter om gärningsmannen som är sekretessbelagda. Därför föreslås en specialbestämmelse i 3 mom. i paragrafen om sådana uppgifter angående gärningsmannen som annars vore sekretessbelagda och som gärningsmannen redan har gjort tillgängliga för allmänheten eller som annars har blivit tillgängliga för allmänheten eller som det är nödvändigt att ta in i undersökningsrapporten för att motivera rekommendationer i syfte att förebygga våldsdåd av motsvarande slag.

10 §. Ingivning och behandling av undersökningsrapporten. Enligt 1 mom. i paragrafen ges undersökningsrapporten till statsrådet som beslutar vilka åtgärder som ska vidtas med anledning av undersökningsrapporten och rekommendationerna i den. Regleringen

motsvarar 16 § 1 mom. i lagen om undersökning av olyckor där det föreskrivs om undersökningsrapporten om storolyckor.

I 2 mom. i paragrafen föreskrivs för tydlighetens skull om när undersökningen avslutas. En bestämmelse om när en undersökning av en olycka avslutas ingår i 18 § i förordningen om undersökning av olyckor.

11 §. Uppföljning. I 1 mom. i paragrafen föreslås det att varje ministerium inom sitt ansvarsområde ska följa upp hur åtgärderna enligt statsrådets beslut, som avses i 10 §, genomförs. I paragrafens 2 mom. föreslås dessutom en bestämmelse enligt vilken justitieministeriet av myndigheter och inrättningar kan begära in en utredning över de åtgärder som myndigheten eller inrättningen har vidtagit med anledning av statsrådets beslut. I 26 § i förordningen om undersökning av olyckor föreskrivs en likartad skyldighet att informera centralen för utredning av olyckor.

12 §. Uppgifternas offentlighet och arkivering. Enligt 24 § 1 mom. 8 punkten i offentlighetslagen är sekretessbelagda myndighetshandlingar bl.a. handlingar som gäller utredning av olyckor, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle skada eller äventyra säkerheten, orsaka olägenhet för utredningen av en olycka eller kränka olycksoffers rättigheter, minnet av olycksoffer eller olycksoffers närstående. En motsvarande reglering anses nödvändig för att skydda Joke-laoffrens rättigheter och minnet av offren och för att skydda deras närstående. Därför föreslås i 1 mom. en utvidgning av tillämpningsområdet för 24 § 1 mom. 8 punkten i offentlighetslagen.

I 2 mom. i paragrafen föreslås en bestämmelse om arkivering av kommissionens handlingar och om rätten att besluta om att lämna ut handlingar efter det att undersökningen har avslutats. Angående utlämning av handlingar beslutar då centralen för undersökning av olyckor.

13 §. Ikraftträdande. I 1 mom. i paragrafen ingår en sedvanligt ikraftträdandebestämmelse.

För tydlighetens skull föreslås det att i 2 mom. tas in en bestämmelse om att 1—9 § inte får tillämpas efter det att undersökningen har slutförts.

2 Ikraftträdande

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

3 Förhållandet till grundlagen och lagstiftningsordning

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv tryggt. Enligt samma moment utfärdas bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag.

Grundlagsutskottet har vid sin bedömning av myndigheternas rätt att få sekretessbelagda uppgifter av andra myndigheter granskat på vilka villkor en myndighets intresse att få uppgifter kan åsidosätta sekretessintresset. Utskottet har vid sin bedömning fäst uppmärksamhet vid bl.a. vad och vem de uppgifter gäller som myndigheten ska få tillgång till och hur rätten att få uppgifter kopplas ihop med nödvändighetskriteriet (GrUU 7/2000 rd, s. 4, GrUU 7a/2000 rd, s. 2-3, GrUU 23/2006 rd, s. 3) I ett vagt och till omfattningen brett regleringssammanhang har utskottet ansett det vara särskilt viktigt att rätten att få uppgifter är begränsad endast till nödvändiga uppgifter. Om innehållet i de uppgifter som ska lämnas ut är exakt avgränsat, har utlämningen av uppgifter kunnat gälla sådana uppgifter som är behövliga för något visst syfte (GrUU 14/2002 rd, s.2).

Undersökningens syfte är att reda ut möjligheterna att förebygga likartade händelser och avvärja skador. För att utföra undersökningen bör undersökningskommissionen utan hinder av sekretessbestämmelserna ha rätt att få uppgifter om bl.a. händelseförloppet. De uppgifter som avses i 7 § 1 mom. 1 och 2 punkten i förslaget kan innehålla också sekretessbelagda personuppgifter. Innehållet i de uppgifter som ska utlämnas är i bestämmelsen avgränsat och tämligen exakt specificerat. Rätten att få uppgifter kan därför anses omfatta sådana uppgifter som är behövliga med hänsyn till undersökningens syfte.

I det föreslagna 7 § 2 mom. ingår en specialbestämmelse om rätten att få uppgifter för att reda ut psykosociala faktorer som har samband med händelserna samt de eventuella verkningarna av massmedier, internet och

dataspel. Rätten att få uppgifter ska gälla nödvändiga uppgifter om gärningsmannens hälsotillstånd och personliga förhållanden. Rätten att få uppgifter begränsas av bestämmelsen i 2 § 3 mom. enligt vilken omständigheter som har samband med gärningsmannen reds ut endast i den grad som det är nödvändigt för att inhämta information i syfte att förebygga våldsdåd av motsvarande slag.

Kommissionen ska ha rätt att få uppgifter också om innehållet i förtroliga meddelanden som eventuellt ingår i förundersökningsmaterialet. Det föreslås att det tas in ett uttryckligt omnämnande om saken i 7 § 1 mom. 1 punkten (GrUU 23/2006 rd, s. 4).

Vid en bedömning av den föreslagna regleringen är det av betydelse att den person som är föremål för undersökningen inte längre är vid liv. Utgångspunkten i det finländska systemet för grundläggande rättigheter är att en avliden person inte är ett subjekt för de grundläggande rättigheterna (RP 309/1993 rd, s. 26). Å andra sidan har bestämmelsen i 1 § 2 mom. i grundlagen om människovärdets okränkbarhet verkningar som sträcker sig längre än till behandling av levande människor (GrUU 71/2002 rd, s. 2). Det väsentliga är dock att förundersökningsmaterialet kan innehålla förtroliga meddelanden som skickats av också andra personer. Förslaget måste därför bedömas med hänsyn till det skydd för förtroliga meddelanden som tryggas i grundlagen.

Enligt 10 § 2 mom. i grundlagen är hemligheten i fråga om förtroliga meddelanden okränkbar. På grundval av 3 mom. i samma paragraf kan det dock genom lag bestämmas om nödvändiga begränsningar i meddelandehemligheten bl.a. vid utredning av brott som äventyrar individens eller samhällets säkerhet eller hemfriden.

Det primära syftet med grundlagsregleringen i fråga om förtroliga meddelanden är att mot utomstående skydda innehållet i ett meddelande som är avsett att vara förtroligt (RP 309/1993 rd, s. 57). Grundlagen ger var och en rätt till förtroliga meddelanden utan att utomstående orättmätigt får vetskap om innehållet i sådana förtroliga meddelanden som någon har avsänt eller tagit emot. Regleringen innebär inte bara ett skydd för av-

sändaren utan täcker in vardera partens grundläggande fri- och rättigheter (t.ex. GrUU 59/2006 rd, s. 2).

I förslaget är det fråga om en undersökning av ny typ som till sin karaktär påminner mera om en olycksundersökning än en förundersökning av ett brott. Den undersökning som avses i förslaget gäller å andra sidan händelser som har samband med en straffbar gärning. Gärningen har äventyrat säkerheten på det sätt som avses i 10 § 3 i grundlagen.

I grundlagsutskottets praxis har som en sådan utredning av brott som avses i andra meningen i 10 § 3 mom. i grundlagen ansetts förutom förundersökningen också andra åtgärder. T.ex. har det ansetts att teknisk observation kan riktas också mot en sådan gärning som inte ännu har fortskridit till gärningsstadiet, om förutsättningarna för åtgärden är en konkret och specificerad misstanke om brott samt ett välgrundat antagande om att observationen kan ge uppgifter som behövs för att avvärja eller avslöja brottet (t.ex. GrUU 37/2002 rd, s. 2). Undersökningen i det förslag som nu behandlas gäller en redan begången gärning.

I första meningen i 10 § 3 mom. i grundlagen används i stället för "vid utredning av brott" ("rikosten tutkinnassa") uttrycket "för att brott skall kunna utredas" ("rikosten selvittämiseksi"). I detta syfte är det enligt meningen möjligt att genom lag föreskriva om åtgärder som utsträcker sig till hemfriden. Grundlagsutskottet har till denna del konstaterat att undersökningar av olyckor kan vara nödvändiga för att utreda brott på det sätt som avses i den omtalade bestämmelsen i grundlagen (GrUU 31/1998 rd, s. 2).

På ovan angivna grunder kan man anse att den nu aktuella utredningen avser en "utredning av brott" på det sätt som avses i 10 § 3 mom. andra meningen. För att uppnå syftet med undersökningen är det nödvändigt att kommissionen ska få tillgång till innehållet i också förtroliga meddelanden. De omständigheter som framgår av dem kan vara mycket relevanta för en förståelse av den gärning som ledde till händelserna och för en utredning av de bakom liggande motiven. Kommissionens rätt är till denna del avgränsad att gälla endast förtroliga meddelanden som ingår i förundersökningsmaterialet. För-

slaget kan anses uppfylla de krav som följer av 10 § 3 mom. i grundlagen.

I 9 § 3 mom. i lagförslaget föreskrivs om att ta in sekretessbelagda uppgifter om gärningsmannen i den undersökningsrapport som ska publiceras. Bestämmelsen påminner om regleringen i 26 § i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar (370/2007) och i 16 § i lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar (381/2007). Den föreslagna regleringen anknyter i sista hand till en förbättring av säkerheten, och grunderna för den kan anses godtagbara. Med hänsyn till skyddet för privatlivet är det av betydelse att publiceringen är begränsad till att gälla för det första sådana uppgifter som gärningsmannen har gjort till-

gängliga för allmänheten eller som annars blivit tillgängliga för allmänheten. För det andra är en publicering möjlig om det är nödvändigt för att motivera rekommendationer i syfte att förebygga våldsdåd av motsvarande slag. Regleringen kan anses uppfylla proportionalitetskravet.

Enligt regeringens uppfattning kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Med hänsyn till omständigheterna som har samband med tolkningen av 10 § 3 mom. i grundlagen är det dock skäl att propositionen behandlas av grundlagsutskottet.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***Lag****om undersökning kring de händelser i Jokela skolcenter som ledde till dödsfall**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om den undersökning som ska utföras med anledning av händelserna i Jokela skolcenter den 7 november 2007 som ledde till dödsfall.

2 §

Undersökningens syfte

Undersökningens syfte är att reda ut möjligheterna att förebygga likartade händelser och avvärja skador.

Undersökningen omfattar

- 1) händelsernas förlopp samt myndigheternas och andra aktörers åtgärder med anledning av händelserna,
- 2) elevvårdens, social-, hälso- och sjukvårdstjänsternas samt skolväsendets verksamhet i deras förebyggande arbete,
- 3) social- och hälsovårdens, polisens, räddningsväsendets och skolväsendets beredskap för exceptionella situationer vid läroinrättningarna,
- 4) förfarandet då vapenlicenser beviljas,
- 5) massmediernas verksamhet i samband med händelserna, och
- 6) följderna av händelserna.

Undersökningen omfattar också psykosociala faktorer som har samband med händelserna och som kommit fram i anslutning till motsvarande händelser samt frågan om vilken inverkan massmedier, internet och data-

spel eventuellt haft på gärningen. Omständigheter som har samband med gärningsmannen reds ut endast i den grad det är nödvändigt för att skaffa information i syfte att förebygga våldsdåd av motsvarande slag.

3 §

Tillsättande av en undersökningskommission

Statsrådet kan för undersökningen av händelserna tillsätta en kommission som verkar i anslutning till justitieministeriet.

Kommissionen fullgör sitt uppdrag självständigt och oberoende.

4 §

Undersökningskommissionens sammansättning

Undersökningskommissionen har en ordförande, ett behövt antal medlemmar och en sekreterare. Kommissionens medlemmar ska ha sakkunskap på de områden som är centrala med tanke på undersökningen.

Kommissionen kan kalla sakkunniga att biträda vid undersökningen.

5 §

Tjänsteansvar

På kommissionens ordförande, medlemmar och sekreterare samt sakkunniga tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar.

svar. I skadeståndslagen (412/1974) föreskrivs om skadeståndsansvar.

6 §

Utförande av undersökningen

Kommissionen kan för att utföra undersökningen bekanta sig med platsen för händelsen, föremål och dokument samt höra sakkunniga och involverade personer. Kommissionen kan dessutom låta utföra utredningar som har samband med dess uppdrag.

7 §

Rätt att få uppgifter

Kommissionen har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att av myndigheter få följande uppgifter som är behövliga med tanke på undersökningens syfte:

1) uppgifter om förundersökningsmaterialet i ärendet inbegripet innehållet i förtroliga meddelanden och om utredning av dödsorsak,

2) uppgifter om polisens, hälsovårdsmyndigheternas, nödcentralens, räddningsväsendets och övriga myndigheters verksamhet i samband med händelserna,

3) uppgifter om räddningsväsendets, polisens, social- och hälsovårdens och skolväsendets beredskap för exceptionella situationer vid läroinrättningarna.

Kommissionen har dessutom utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att få följande uppgifter som är nödvändiga med tanke på den undersökning som avses i 2 § 3 mom.:

1) av verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården och av sådana yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som är av självständiga yrkesutövare uppgifter om gärningsmannens hälsotillstånd och av den myndighet som gett mentalvårdstjänster uppgifter om dem samt uppgifter om de utredningar och bedömningar som rättsskyddscentralen för hälsovården gjort och som gäller gärningsmannens hälsovård,

2) av myndigheter uppgifter om gärningsmannens personliga förhållanden.

8 §

Handräckning

Myndigheter och statliga inrättningar ska i ärenden som omfattas av deras behörighet på begäran av kommissionen göra sådana utredningar och undersökningar som är nödvändiga med hänsyn till undersökningens syfte och som kommissionen inte själv kan göra samt också ge kommissionen annan sådan handräckning som den behöver.

9 §

Undersökningsrapport

Över undersökningen ska en rapport utarbetas.

Undersökningsrapporten ska innehålla rekommendationer till sådana åtgärder som kommissionen anser vara nödvändiga för att förebygga händelser av motsvarande slag och för att avvärja skador. I undersökningsrapporten ska också eventuella avvikande åsikter tas in.

I undersökningsrapporten, som publiceras, får det också tas in sådana uppgifter om gärningsmannen som skulle vara sekretessbelagda enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), om gärningsmannen redan har gjort dem tillgängliga för allmänheten eller om de annars har blivit tillgängliga för allmänheten eller om det är nödvändigt för att motivera rekommendationer i syfte att förebygga våldsdåd av motsvarande slag.

10 §

Ingivning och behandling av undersökningsrapporten

Undersökningsrapporten ges till statsrådet. Statsrådet beslutar vilka åtgärder som ska vidtas med anledning av undersökningsrapporten och rekommendationerna i den.

Undersökningen avslutas när undersökningsrapporten ges.

11 §

Uppföljning

Varje ministerium följer inom sitt ansvarsområde hur åtgärderna enligt statsrådets beslut, som avses i 10 §, genomförs.

Justitieministeriet kan av myndigheter och inrättningar begära in en redogörelse för de åtgärder som myndigheten eller inrättningen har vidtagit med anledning av statsrådets beslut.

punkten i nämnda lag föreskrivs om sekretess för handlingar som gäller utredning av olyckor.

Ordföranden och sekreteraren för kommissionen ska se till att de handlingar som lämnats till och upprättats av kommissionen för skötseln av dess uppgifter ordnas för arkivering hos centralen för undersökning av olyckor. Centralen för undersökning av olyckor beslutar om utlämning av handlingar efter det att undersökningen har avslutats.

12 §

Uppgifternas offentlighet och arkivering

Utöver vad som annars föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet tillämpas på sekretessen i fråga om handlingar som kommissionen fått och upprättat för undersökningen vad som i 24 § 1 mom. 8

13 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagens 1—9 § får inte tillämpas efter det att undersökningen har slutförts.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 16 maj 2008

Republikens President

TARJA HALONEN

Justitieminister *Tuija Brax*